

ŚMIERĆ – BIBLIOGRAFIA W WYBORZE

KSIĄŻKI:

1. Ateistyczna rodzina : jak pomóc dziecku odnaleźć sens życia w świecie bez Boga / red. Dale McGowan ; przeł. Zbigniew Kościuk. - Wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwo Czarna Owca, 2012.
Sygnatura: 106709
2. Człowiek wobec śmierci / [aut.] Arnold Toynbee [i in.] ; przeł. [z ang.] Danuta Petsch ; przedm. opatrzył Bogdan Suchodolski. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1973.
(Biblioteka Myśli Współczesnej)
Sygnatura: 10674
3. Doświadczenie żałoby / Helen Aleksander ; tł. Katarzyna Wierchosławska, Piotr Wierchosławski. - Poznań : Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów "W drodze", 2001.
Sygnatura: 86708, 34912, 59870
4. Dzieci poznają tajemnicę śmierci / Marielene Leist ; przeł. [z jęz. niem.] Anna Kucharska - Poznań : Wydawnictwo Święty Wojciech, 2009.
Sygnatura: 99893
5. Funkcjonowanie rodziny dziecka objętego domową opieką hospicyjną : studium tanatopedagogiczne / Grzegorz Godawa. - Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2016.
Sygnatura: 112316
6. I nagle zrobiło się cicho : opowiadania o śmierci i pożegnaniach / Linde Keyserlingk. - Kielce : Wydaw. JEDNOŚĆ, 2001.
(Opowieści dla Duszy Dziecięcej)
Sygnatura: 85352
7. Na granicy życia i śmierci : studium kryminologiczne i wiktymologiczne / Brunon Hołyst. - Warszawa : "Kodeks", 2002.
(Lex utilis)
Sygnatura: 112978
8. Opcja B : jak radzić sobie z traumą po stracie, stawić czoła trudnościom i odzyskać radość życia / Sheryl Sandberg, Adam Grant ; przełożył: Zbigniew Kościuk. - Warszawa : Wydawnictwo Agora, 2018.
Sygnatura: 114407
9. Opuszczeni rodzice : nagła śmierć dziecka : jak dalej żyć? / Anna Bogna Jędrzejewska. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015.
Sygnatura: 110747
10. Percepcja lęku przed śmiercią w kontekście Tanatopedagogicznej Relacyjnej Terapii Zastępczej / Józef Binnebesel. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2017.
Sygnatura: 114736

11. Pokonać lęk / Tony Whitehead ; tł. [z ang.] Aleksandra Lenobel. - Warszawa : "W.A.B.", 1995.
(Psychologia, Humanistyka)
Sygnatura: 113489
12. Prawda umierania i tajemnica śmierci /pod red. Mirosława Góreckiego. - Warszawa : Wydawnictwo Akademickie Żak, 2010.
Sygnatura: 105168
13. Pytania i odpowiedzi na temat śmierci i umierania : odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące śmierci / Elisabeth Kübler-Ross ; przekł. Katarzyna Sobiepanek-Szczęsna. - Warszawa : MT Biznes, 2010.
(Laurum)
Sygnatura: 102723
14. Rozmowy o śmierci i umieraniu / Elisabeth Kubler-Ross ; przeł. Irena Doleżał-Nowicka. - Poznań : Media Rodzina of Poznań, 1998.
Sygnatura: 83577, 83578
15. Sens życia i umierania : antropologiczno-tanatologiczne aspekty myśli Antoniego Kępińskiego / Beata Kolek. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009.
Sygnatura: 101598
16. Siedmiu wspaniałych ojców : życie po stracie żony / Donald L. Rosenstein, Justin M. Yopp ; przetłumaczył Krzysztof Puławski. - Poznań : Media Rodzina, copyright 2020.
Sygnatura: 116415
17. Smutek dziecka : jak pomóc dziecku przeżyć stratę i żałobę? / Manu Keirse ; tł. Barbara Frankiewicz. - Radom : Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, 2005.
Sygnatura: 94728, 94729
18. Smutek, strata, żałoba : jak sobie z nimi radzić? Jak pomóc innym? / Manu Keirse ; tł. Maja Wężowska. - Radom : Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN, 2004.
Sygnatura: 95378
19. Śmierć i umieranie : postępowanie z człowiekiem umierającym / współaut. Leonard Pearson ; red. L. Pearson ; tł. Bogdan Kamiński ; [przedm. do wyd. pol. Tadeusz Kielanowski]. - Wyd. 2. - Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1975.
Sygnatura: 11234, 10265
20. Terapia żałoby : elfie pogotowie / Karen Katafiasz ; il. R.W. Alley ; tł. z ang. Ernest Bryll, Marta Bryll. - Poznań : Wydawnictwo Zys i S-ka, 2016.
Sygnatura: 112573
21. Utrata i żałoba : teoria i praktyka / redakcja naukowa Renata Kleszcz-Szczyrba i Anita Gałuszka. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016.
(Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 3441.)
Sygnatura: 113893
22. Wolontariat w opiece u kresu życia : geneza, rozwój, funkcjonowanie, możliwości optymalizacji i integracji : ku syntezie socjopedagogicznej / Piotr Krakowiak ; Uniwersytet Mikołaja Kopernika. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2012.

(Rozprawa Habilitacyjna / Uniwersytet Mikołaja Kopernika)

Sygnatura: 108892

23. Z pomocą człowiekowi : wsparcie i opieka w sytuacji nieuleczalnej choroby / red. nauk. Barbara Kromolicka. - Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne "Akapit", 2012.

(Problemy Pracy Socjalnej.)

Sygnatura: 105331

24. Z pomocą umierającym : przyczynki do rozmowy na temat umierania i śmierci / zebrał Hartmurt Nikelski ; tł. Stanisław Szczyrbowski. - Warszawa : Instytut Wydawniczy Pax, 1989.

Sygnatura: 88348

25. Zdażyć z prawdą : o sztuce komunikacji w hospicjum / Piotr Krakowiak. - Wyd. 2. - Gdańsk : Fundacja Hospicyjna, 2009.

(Biblioteka Fundacji Hospicyjnej ; 2.)

Sygnatura: 101148

26. Życie po śmierci / Ian Wilson ; tł. Marta Glińska. - Warszawa : "Pelikan", 1988.

Sygnatura: 68929

27. Życie po śmierci : jak bez lęku przejść na drugą stronę / Deepak Chopra ; tł. Wanda Grajkowska. - Konstancin-Jeziorna : Wydaw. MEDIUM, 2008.

Sygnatura: 97510

ARTYKUŁY:

1. Andragogika i gerontologia wobec procesu starzenia się i śmierci / Jezry Stochmiałek. // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2008, nr 1, s. 48 - 59, bibliogr..

2. Ars Moriendi. Śmierć i pogrzeb jako "Ostatnie Dzieło" Czesława Miłosza/ Wojciech Browarny // Odra. - 2011, nr 12, s. 55 - 59

3. Cierpienie jako niechciany aspekt życia człowieka i edukacyjna rola tanatogogiki / Alina Bojanowicz // Forum Oświatowe. - 2010, nr 2, s. 99 - 110, bibliogr.

4. Człowiek wobec śmierci, czyli Zygmunta Baumana koncepcja kultury / Łukasz Musielak. // Kultura i Społeczeństwo. - 2007, nr 1, s. 133 - 149.

5. Czytać średniowiecze / Dorota Rojszczak // Polonistyka. - 2009, nr 6, s. 43-49.

6. Dziecko wobec własnej śmierci i przemijania / Justyna Rogalska. // Życie Szkoły. - 2006, nr 9, s. 12 - 15.

7. Edukacja tanatologiczna - współczesne wyzwanie / Ewa Sielicka. // Pedagogika Społeczna. - 2015, nr 2, s.156 - 166.

8. Eutanazja - odniesienie do perspektywy klinicznej i etycznej / Ewa Kucharska, Robert Nęcek. // Praca Socjalna. - 2012, nr 1, s. 90 - 101.

9. Gdy dziecko traci kogoś bliskiego / Ewa Chalimoniuk. // Psychologia w Szkole. - 2012, nr 1, s. 56 - 62.

10. Gdy zabraknie mamy lub taty /Kinga Karcz. // Sygnał. - 2013, nr 10, s. 42 - 45.

11. Gdzie schody do nieba? : jak rozmawiać o śmierci z przedszkolakami / Anna Jankowska // Bliżej przedszkola. - 2012, nr 11, s. 14 - 17.
12. Inne śmierci. Tanatologiczne nurty we współczesnej kulturze / Anna E. Kubiak. // Kultura i Społeczeństwo. - 2007, nr 1, s. 169 - 187, bibliogr..
13. Internet jako środowisko wsparcia młodzieży w sytuacjach żałoby / Edyta Sielicka. // Pedagogika Społeczna. - 2018, nr 1, s. 153 - 174.
14. Jak mówić o śmierci? / Andrzej Guzowski. // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 2, s. 42 - 45.
15. Jak rozmawiać o śmierci? Oskar i pani Róża w roli ważnej lektury szkolnej / Edyta Wójcicka. // Język Polski w Gimnazjum. - 2013/2014, nr 3, s. 62 - 73.
16. Każdy, kto się urodził kiedyś umrze. Wskazówki, jak rozmawiać z dziećmi o śmierci / Anna Kałuba - Korczak. // Wychowanie w Przedszkolu. - 2016, nr 8, s. 2 - 6.
17. Kiedy "rzeczywistość krzyczy"...O problemach wychowania "dramatycznego" / Krzysztof Wiatr. // Nowa Poliszczyna. - 2002, nr 3, s. 42 - 51.
(ataki terrorystyczne)
18. Klasa pogrążona w żałobie / Magdalena Goetz. // Głos Nauczycielski. - 2017. - nr 2, s. 17
19. Klasa w żałobie / Piotr Żak. // Psychologia w Szkole. - 2012, nr 1, s. 63 - 65.
20. Klasa w żałobie. Kiedy Umiera uczeń nauczyciel, dyrektor, często nie do końca wiemy jak reagować. Cz. 2 / Magdalena Goetz. // Głos Nauczycielski. - 2017. - nr 3, s. 14
21. Korczak i śmierć. Dwie trumny./ Bartłomej Krupa. // Polonistyka. - 2012, nr 8, s. 9 - 11.
[Materiał do analizy na lekcji]
22. Młodzież o karze śmierci / Stanisław Kawula. // Nowa Szkoła. - 2006, nr 10, s. 43 - 46.
23. Motyw śmierci w poezji Wisławy Szymborskiej / Marek Bernacki. // Polonistyka. - 2006, nr 8, s. 26 - 31.
24. Możliwości wspierania rodziców po stracie dziecka / Aneta Jarzębińska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2015, nr 3, s. 30 - 36.
25. Nagromadzenie emocji, czyli co czujemy w obliczu straty / Emilia Zdziubany. // Wychowanie na co dzień. - 2012, nr 1/2, s. I - V [wkładka].
26. Nie płacz po mnie / Joanna Strzałko // Charaktery. - 2016, nr 5, s. 84 - 87.
27. O śmierci... trudne rozmowy / Diana Paszel. // Wychowawca. - 2011, nr 11, s. 22 - 23.
28. Oblicza śmierci w najnowszej literaturze fantasty/Anita Wołanin. // Guliwer 2012, nr 4, s. 5 - 12.
29. Oswoić lęk - rozmowy o śmierci / Agnieszka Woda // Bliżej przedszkola. - 2014, nr 10, s. 14 - 18.

30. Oswoić śmierć / Warsztaty dla klasy II lub III szkoły ponadgimnazjalnej / Michał Damazyn. // Wychowawca. - 2008, nr 11, s. 24 - 26.
31. Oswoić śmierć w czasach mediów i konsumpcji / Danuta Bula // Język Polski w Szkole IV-VI. - 2013/2014, nr 4, s. 94 - 95.
32. Oswojeni ze śmiercią? Uwagi o sprawach nieprostych / Katarzyna Chmielewska. // Język Polski w Szkole - gimnazjum. - 2000/2001, nr 2, s. 78 - 89.
33. Poglądy bezdomnych na temat śmierci / Danuta M. Piekut-Brodzka. // Polityka Społeczna. - 2001, nr 1, s. 1 - 3.
34. Pomoc dziecku przeżywającemu żałobę - refleksje o śmierci / Maria Natalia Ruman. // Życie Szkoły. - 2011, nr 10, s. 38 - 45
35. Postawy wobec śmierci i lęk tanatyczny / Beata Legutko. // Niebieska Linia. - 2010, nr 3, s. 13 - 16.
36. Pożegnanie dzieciństwa / Anna Maria Czernow // Nowe Książki 2008, nr 3, s. 72.
37. Prawo do decydowania nawet o własnej śmierci / Paweł Kozłowski. // Nowa Szkoła. - 2001, nr 1, s. 58 - 59.
(eutanazja)
38. Problem Thanatosa. Bariery i pozytywne andragogiczne refleksje o śmierci / Krzysztof Maliszewski. // Chowania. - 2005, t. 2, s. 148 - 156, bibliogr..
39. Przewycięzanie lęku przed śmiercią. Refleksje dla pracy socjalnej / Dominika Kucharewicz, Jerzy Stochmiałek. // Praca Socjalna. - 2016, nr 3, s. 12 - 29.
40. Przeżywanie śmierci i żałoby przez dzieci / Monika Deja. // Wychowanie w Przedszkolu. - 2014, nr 10, s. 19 - 21
41. Pytania z motywu vanitas i portretu poety: Jak funkcjonował w kulturze motyw vanitas? Jak w tekstach kultury przedstawiano poetów? / Dorota Nosowska. // Cogito. - 2015, nr 19, s. 36- 37.
42. Rodzina po śmierci rodzeństwa / Anna Lipa. // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 9, s. 68 - 72.
43. Rozmawiamy z dziećmi o przemijaniu i śmierci / Janina Łucewicz. // Wychowanie na co dzień. - 2002, nr 9, s. 17 - 18.
44. Rozmowy o końcu / Katarzyna Romanowska - Gręda. // Sygnał. - 2016, nr 10, s. 11 - 13.
45. Starość i śmierć w perspektywie psychologicznej / Anna Cieślik, Agnieszka Zubik. // W: Współczesne wyzwania pracy socjalnej / pod red. Jolanta Kędzior i Andrzeja Ładożyńskiego. - Toruń: Wydawnictwo "Adam Marszałek", 2006. - S. 186 - 198
Sygnatura: 96 750 - 1
46. Starość i śmierć w perspektywie psychologicznej / Anna Cieślik, Agnieszka Zubik. // W: Współczesne wyzwania pracy socjalnej / pod red. Jolanty Kędzior i Andrzeja Ładożyńskiego. - Toruń: Wydaw. Adam Marszałek, 2006. - S. 186 - 198
Sygnatura: 96 431 - 2P

47. Starzenie się i przemijanie w literaturze dla dzieci / Elżbieta Szeffler // Język Polski w Szkole IV - VI. - 2014/2015, nr 3, s. 30 - 76.
48. Śmierć - nieodłączny element ludzkiego istnienia / Marta Anna Sałapata. // Edukacja. - 2006, nr 4, s. 82 - 87.
49. Śmierć - tabu, informacja, empatia, katharsis / Piotr Michałowski. // Polonistyka. - 2007, nr 6, s. 25 - 29.
50. Śmierć i dzieciństwo [Dokument elektroniczny] / Astrid Mączkowska - Christiansen // Problemy Wczesnej Edukacji. - 2013, nr 2, s. 17 - 29
Adres wersji elektronicznej: <http://pwe.ug.edu.pl/archiwum-pdf/nr21.pdf>
51. Śmierć i postawy wobec śmierci w czasie wczesnych wypraw europejskich do Afryki w XV w. / Michał Tymowski. // Przegląd Historyczny. - 2011, nr 3, s. 415 - 434.
52. Śmierć i przemijanie człowieka w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych / Justyna Deręgowska. // W: Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych / Red. nauk. Katarzyna Białobrzeska, Stanisław Kawula. - Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne, 2006. - S. 213 - 224
Sygnatura: 99 896 - 7
53. Śmierć i rozstania : program biblioterapeutyczny. [Maszyn;] / Iwona Bukowska.- Piła, 2008.
Sygnatura: 62
54. Śmierć jako wykluczenie, bunt i nadzieja... / Lesław Pytka. // Opieka Wychowanie Terapia. - 2010, nr 3/4, s. 51 - 58.
55. Śmierć oczami dziecka / Katarzyna Włoch-Hyla // Głos Pedagogiczny. - 2013, nr 11, s. 19 - 22.
56. Śmierć przeszczepom / Magdalena Goetz. // Głos Nauczycielski. - 2015. - nr 22, s. 16.
57. Śmierć ucznia : jak rozmawiać z klasą / Kinga Rusin. // Głos Pedagogiczny. - 2014, nr 12, s. 42 - 44.
58. Śmierć urzędnika" Czechowa - realizm komunikacji / Wiesław Przybyła. // Język Polski w Gimnazjum 2008/2009, nr 21, s. 7-14
59. Śmierć w perspektywie dziecka z chorobą nowotworową jako przedmiot refleksji pedagogicznej / Justyna Deręgowska. // W: Zdrowie w perspektywie pedagogicznej / Red. nauk. Danuta Umiastowska, Jolanta Gebreselassie. - Gorzów Wielkopolski: PWSZ, 2012. - S. 65 - 82
Sygnatura: 108 649
60. "Śmierć w starych dekoracjach". Przedmowa do drugiego wydania / Tadeusz Różewicz. // Odra. - 2011, nr 10, s. 42 - 45.
61. Śmierć. Poglądy czternastolatków wychowywanych w tradycji luterańskiej i w tradycji rzymskokatolickiej / Sonia Czudek-Ślęczka. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 3, s. 194 - 209.
62. Średniowieczne widzenie świata w dialogu "De morte prologus" / Maciej Włodarski // Język Polski w Szkole Średniej. - 1990/1991, nr 3, s. 50-52.

63. Średniowieczny wizerunek śmierci - propozycja metodyczna - cykl lekcji dla kl. I liceum i technikum / Andrzej Łopata // Język Polski w Szkole Średniej. - 1990/1991, nr 1, s. 12-21.
64. Świat żałoby dzieci i młodzieży / Małgorzata Łoskot. // Głos Pedagogiczny. - 2017, nr 11, s. 4 - 8
65. Tabu w literaturze dziecięcej, czyli zabrania się zabraniać! [Dokument elektroniczny] / Anna Wasilewska // Problemy Wczesnej Edukacji. - 2013, nr 2, s. 90 - 96
Adres wersji elektronicznej: <http://pwe.ug.edu.pl/archiwum-pdf/nr21.pdf>
66. Tanatyczne uwikłanie. Wokół "Okna" L. Z. Stroińskiego / Justyna Szczęsna // Polonistyka. - 2014, nr 9, s. 41 - 45; bibliogr.
67. Temat prezentacji maturalnej: Różne ujęcia tematu apokalipsy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach/ Dorota Nosowska. // Cogito. - 2010, nr 20, s. 54-55.
68. "Tracę swoją przestrzeń" - tanatopedagogika w szkole / Joanna Strzelecka. // W: Dziecko - rzeczywistość, szanse i wyzwania / Red. nauk. Bożena Grzeszkiewicz, Bogumiła Walak. - Gorzów Wielkopolski: PWSZ, 2011. - S. 211 - 224
Sygnatura: 108 652
69. Trudny temat: śmierć / Joanna Kułakowska. // Gazeta Szkolna. - 2004, nr /44, s. 17.
70. Utrata bliskiej osoby / Magdalena Goetz. // Głos Nauczycielski. - 2015. - nr 44, s. 16.
71. W średniowiecznym kręgu śmierci ("Skarga umierającego", "De Morte prologus"/ Maciej Włodarski // Ruch Literacki. - 1986, nr 1, s. 393 - 404.
72. Wiem, że to bardzo bolesne. Jak rozmawiać z dzieckiem o śmierci bliskiej osoby? / Magdalena Goetz. // Głos Nauczycielski. - 2016. - nr 43, s. 8 - 9
73. Wsparcie dziecka w sytuacji choroby i śmierci osoby znaczącej / Małgorzata Kowalczyk. // Wychowanie na co dzień. - 2012, nr 1/2, s. 19 - 24.
74. Wycieczka w nieznaną... - rozmowa o śmierci ojca i stracie na podstawie książki Barbary Kosmowskiej "Dziewczynka z parku" / Monika Barriga. // Biblioteka w Szkole. - 2020, nr 10, s. 30 - 31.
75. Wywiad z Atropos, czyli śmierć "bliżej" ucznia / Anna Biernacka. // Język Polski w Liceum. - 2010/2011, nr 2, s. 75 - 85.

Wybór i opracowanie:
Magdalena Gutowska
Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia
CDN PBP w Pile